

Aku – Güneş Toplayıcı

Alsha Nelson

Idowu Abayomi Oluwasegun

Türkçe: Sabire Akay

Türkçe

Yetişkin Okuyucular

3 Tartışma Seviyesi Çocuğunuz için uygun bir seviye seçin. Soru sorarken veya yorum yaparken, çocuğunuzun düşünmesi için ona zaman tanıyın. Çocuğunuz bocaladığında, cevap konusunda ona yardımcı olun ve doğru cevapları, çocuğunuzun cevabına küçük açılımlar getiren sorularla veya yorumlarla sürdürün.

Seviye 1 Basit ve doğrudan sorular sorun. Sayfada gördüklerinizi işaret edip sorun; örneğin, “Oyuncak nerede? Onlar ne yapıyorlar? Onun adı ne? Onun rengi ne? Orada kaç tane top var?” gibi.

Seviye 2 Hikâyenin bu noktasıyla ilgili genel veya açık sorular sorun; örneğin, “Burada neler olduğunu görüyorsun? Bu şeyler nedir?” gibi.

Seviye 3 Hikâyenin olay örgüsü hakkında sorular sorun; örneğin, “Şimdi ne oldu? Bundan sonra ne olacak? Buna benzer deneyimlerin oldu mu veya buna benzer şeyler gördün mü? Bu olduğunda o nasıl hissediyor?” gibi.

Matematik Temaları ve Kelimeleri Bu öyküde renkler, tanımlamalar ve şekiller yer almaktadır. Alıştırma sözcükleri: beyaz, kırmızı, sarı, turuncu, kahverengi, gökkuşağı renkleri, aynı, eşleşen, farklı, fark, uzun, daha uzun, kısa, çok, kavisli, düz, yuvarlak, üçgen, dikdörtgen.

Okuyun, Konuşun ve Eğlenin! Burada sağlanan sorular ve yorumlar sadece bir başlangıçtır.

Birinci okumada, kırmızı renkteki soru ve yorumları okuyun.

İkinci okumada, mavi renkteki soru ve yorumları okuyun.

Üçüncü okumada, yeşil renkteki soru ve yorumları okuyun.

Daha sonra, çocuğunuzun ilgi alanlarını takip edin ve tartışmalarınızın eğlenceli yönlere gitmesine izin verin.

Uzun zaman önce, Sunland adlı bir kasabada, çok uzun bacaklı olan bir kız yaşamış. Adı Aku'ymuş.

1. Bu resimde sazdan çatıları olan üç yuvarlak ev var. Saz, genellikle çimenden olup, ölü ve canlı bitkilerden yapılan bir materyal karışımıdır. Sazdan yapılmış bir oda, bir evi serin veya sıcak tutmaya yardımcı olabilir. Uzaktan bakıldığında bu çatılar üçgen gibi görünüyorlar.

2. Saz çatılı bu evlerin yuvarlak olmasının bazı nedenlerini düşünün.

3. Aku'nun yüzüne ve kollarının pozisyonuna dikkat edin. Bir insanın vücut pozisyonundan nasıl hissettiği hakkında çok şey öğrenebiliriz. Sizce Aku ne hissediyor olabilir?

Aku pek çok şeyi merak ediyordu.

Aku'nun balıkçı olan babası Ataa Ankra, kanosuyla balık tutması için bazen kendisiyle birlikte nehre gitmesine izin verirdi. Aku babasıyla balık tutarken, güneşin neden hep gökyüzünden ona baktığını merak etti.

Aku bazen annesi A'anua'ya yemek pişirirken de yardım ederdi. Aku, palmiye yağının neden su kabağında kırmızı, yam çorbasındaysa sarı görüldüğünü merak etti.

1. Meraklı olmak ve soru sormak yeni şeyler öğrenmemizin önemli bir yoludur. Peki ya sizin şu anda merak ettiğiniz bazı şeyler nelerdir?

2. Aku güneşle özel bir bağ hissediyor. Bazı insanlar, ay veya bir yıldıza karşı bir bağ hissederler. Siz de güneşin sabah veya akşam nerede olduğu gibi şeyleri fark ediyordunuz?

3. Güneşle ilgili bir başka şey de yağmurun içinden parladığında ortaya çıkan şeydir. O şey, gökyüzünde bir dairenin parçası olan güzel bir yay oluşturur. Gökkuşağının renklerini sayabilir misiniz?

Ve Aku, neden erkek kardeşi Oti ve diğer çocukların onlarla futbol oynamasına izin vermediklerini merak etti. Aku bir keresinde çocuklara bunun nedenini sordu. Çocuklar sadece güldüler ve Aku'ya, gidip kızlarla oynamasını söylediler.

Kızlar da Aku'yla oynamıyorlardı. Ona hep, "Senin bacakların çok uzun!" diyorlardı.

Aku yapayalnız kalmıştı. Düşüncelerini paylaşabileceği kimsesi yoktu.

1. Futbol sadece kızların oynayabileceği bir oyun mudur? Sadece erkeklerin veya sadece kızların oynayabileceği sporlar var mıdır?

2. Bu resimdeki giysilerdeki eşleşen renkleri gösterin. Eşleşmeyen herhangi bir renk var mı?

3. Çoğu zaman insanlar bir şekilde farklı oldukları için gruptan dışlanırlar. Hiç öyle dışlanan birini gördünüz mü? Bu çok kötü bir şey!

Ama Aku çok geçmeden güneşle arkadaş oldu.

Her sabah uyandığında güneşi görmeyi dört gözle bekliyordu. Horozlar güneşin doğuşunu haber vermek için ötüyorlardı. Aku sabahın erken saatlerinde güneşin altında dans etmeyi çok severdi, gölgesi de onunla dans ederdi. Kuşların cıvıltısı horozların ötüşünü daha da tatlı kılırdı.

Sonra, güneş Aku'yu mutlulukla doldurdu. Güneş, Aku'yu çok gülümsetti.

1. Genellikle, güneş doğmadan hemen önce kuşlar cıvılda ve horozlar öter. Erken uyandığınızda özel sabah seslerini fark ettiniz mi hiç?

2. Bu sayfada ve diğer sayfaların çoğunda güneşin oluşturduğu gölgelere dikkat edin.

3. Güneş, sabahları ve öğleden sonraları geç saatlerde daha uzun gölgeler yaratırken, gün ortasında çok kısa gölgeler yaratır. Hiç sizi kopyalayıp takip eden gölgenizle oynadınız mı?

Ama bir gün güneş doğmadı. Aku horozların ötmesini bekledi. Ötmediler. Kuşlar da ötmedi.

Sunland'de güneş olmayınca insanlar günlük işlerini yapamadılar. Çiftçiler ekinlerini biçmeye gidemediler. Gökyüzü gri ve hüzünlüydü. Ataa Ankra, balık tutmaya gidemedi. Çocuklar okula hazırlanamadılar. Ve kadınlar pazara, sabun ve gaz yağı fiyatları için pazarlık etmeye gidemediler.

Aku tüm bunları özledi. Horoz ötüşlerini ve kuş cıvıltılarını da özledi. Güneşin doğuşunu ise daha da çok özledi.

1. Dikdörtgen, bu sayfa gibi dört düz kenarı olan bir şekildir. Bu resimde kaç dikdörtgen bulabilirsiniz?
2. Uyandığınızda hava karanlıksa, gökyüzünde güneş yokken ne tür şeyler yapabilirsiniz?
3. Karanlık bir sabah, güneşi görmezseniz ne düşünürdünüz?

Herkes güneşin nereye gittiğini bilmek istiyordu. “Belki de güneş ölmüştür,” dedi bazıları. “Güneş yolculuk etti,” dedi diğerleri.

Aku aynı fikirde değildi, “Hayır, güneş ölmedi! Ve güneş bir yolculuğa da çıkmadı. Öyle olsaydı, önce bana söylerdi.”

Bazı insanlar Aku’nun söylediklerine kıkır kıkır güldüler. Ama o yine de devam etti, “Ben doğruyu söylüyorum. Güneş, benim arkadaşım. Güneş, ölmedi. O sadece –” Ama artık onu hiç kimse duymuyordu. Herkes güneşi unuttu. Aku’ya çok güldüler. Aku’ya çocuklar da güldü. Aku’nun canını en çok çocukların kahkahaları acıttı.

1. Bu resimde 6 çocuk var. Kaç tanesinin uzuvlarını (kollarını ve bacaklarını) görebiliyorsunuz?

2. Bu 6 çocuğun toplam kaç uzvu olduğunu saymak için 6 kez dörderli atlayarak sayın. Aynı sonucu elde etmek için 4 kez altışarlı atlayarak da sayabilirsiniz. Sizce bu yöntem neden işe yarıyor olabilir?

3. Onların, sizin baktığınızda görebildiğiniz sayıdan kaç daha fazla uzuvları var?

Aku, gökyüzü gibi üzgün bir hâlde, apar topar evine gitti.

Evde yürürken, kazayla kardeşinin futbol topunu tekmeledi. Top yuvarlanarak mutfağa gitti. Mutfakın bir köşesinde palmiye yağıyla dolu bir su kabağı kâsesi vardı. Top su kabağına çarptı. Su kabağı devrildi.

Palmiye yağı dökülüp topa bulaştı.

1. Sizce Aku'nun kardeşi, topunun her tarafında yağ olduğunu görünce ne yapacak?

2. Yağı tutan kâse, bir su kabağıdır. O kadar yağ o su kabına nasıl sığmış?

3. Hiç küçük bir bardak su veya süt döküp yere yayılmasını izlediniz mi? Azıcık bir şey çok fazla yer kaplayabilir!

Oti arkadaşlarından biriyle topunu almak için eve geldi. Devrilmiş su kabağını, dökülmüş palmye yağını gördü. Her tarafına yağ bulaşmış topunu da gördü.

Kardeşi, A'nua'ya Aku'nun ne yaptığını söylemek için daha dışarıya koşmadan önce, Aku topu alıp hızlıca kaçtı. Çocuklar Aku'yu takip ettiler. Evin dışında A'anua ile karşılaştılar. A'anua, Aku'nun topu tuttuğunu gördü. A'anua, Aku'yu çağırıp onu daha paylamadan, Aku onun yanından koşarak geçti.

Oti, A'anua ve tüm Sunland halkı Aku'nun kaçışını izledi. Kirlenmiş topla ne yapacağını merak ediyorlardı.

1. On yaşındaki birçok çocuk 1 mili (1,609 metreyi), 10 dakikada koşabilir. Ama Aku ekstra hızlı. Sizce Aku, bir mili kaç dakikada koşar? 2? 5? 8 dakikada mı?

2. Aku'nun bu kadar hızlı koşmasını sağlayan şey nedir?

3. Güneş yok oldu, insanlar Aku'ya gülüyor ve Aku'nun kirli bir topu var. Sizce hikâyede tüm bu sorunlar nasıl çözülecek?

Aku kasaba meydanının ortasına ulaştığında durdu. Topu yere koydu.

Ellerini kuvvetlice savurarak ve uzun bacaklarından birini diğerinin arkasına hızla çekerek topu tekmeledi. Top kendi etrafında fırıl fırıl dönerek kasaba meydanının kenarına doğru savrulup gitti. Kasaba meydanının bir ucundaki palmiye ağacının köklerine çarptı.

1. Resimde size topun hızlıca uçtuğunu anlatan şey nedir?

2. Topun izlediği yol neden düz değil de eğridir (kavislidir)?

3. Sizce Aku'nun topa sertçe vurmak için neden ellerini sallaması gerektiği? Sadece tek bir parçanın hareketiyle vücudunuzun ne kadar çok parçasının işin içine girdiğine dikkat edin.

Top hüznü gökyüzüne doğru hızla yol aldı. Ağzıları kocaman açılmış olan Sunland halkı uçan topun ardından bakakaldı. Top bulutların ötesine, gözlerin bakışlarının ötesine uçtu.

Her şey hareketsizdi. Her şey sessizdi.

Aniden, gökyüzü açıldı. Bulutlar beyaz, yuvarlak ve pofuduk pofuduk oldu. Ardından, bulutların arkasından büyük bir top geldi. Top parlaktı. Ve palmye yağı gibi kırmızı ve sarıydı. O top, güneş idi. Aku'nun güneşi!

Her şey hareketlendi. Sessizlik gitti.

1. Bu resimde kaç farklı renkte kıyafet görüyorsunuz? Gökkuşağının hangi renkleri eksik?
2. Sizin üzerinizdeki giysilerin renkleri bu giysilerden herhangi biriyle eşleşiyor mu?
3. Neyin aynı ve neyin farklı olduğunu bulmak, dünyamızdaki şeyleri anlamamızın önemli bir yoludur.

Çok geçmeden, herkes kendi günlük aktivitelerine hazırlanmak için evlerine koşturdu.

Ataa Ankra, balık kovasını aradı. Çiftçiler çapalarını aldılar. Çocuklar okula gitmek için yıkanıp üzerlerini değiştirdiler. Kadınlar örtülerinin uçlarına paralarını bağladılar. Leğenlerini ve sepetlerini taşıyıp alelacele pazara koştular.

1. Güneşe bakmak tehlikelidir ama bakmadan da değişimlerini fark edebiliriz. Hava durumuna ve günün saatine bağlı olarak, güneş parlak sarı, sıcak beyaz, turuncu ve hatta kahverengi görünebilir.

2. Geceleri yapamadığınız hangi şeyleri gündüz vakitlerinde yaparsınız?

3. Hikâye, çiftçilerin çalıştığından, insanların pazara ve çocukların da okula gittiklerinden bahsediyor. Başka hangi yetişkin işleri sadece güneş çıktığında yapılır?

Güneş, Sunland'e geri döndü. Bunu Aku başardı. Yeni bir gün başladı...

1. Aku neden topu gökyüzüne doğru tekmeledi? Bunu güneşin doğmasını sağlamak için mi yoksa başka bir nedenle mi yaptı?

2. Güneş, Aku'nun tek arkadaşıydı. Aku, güneşe çok ilgi gösterdi ve güneş de onun uzun bacaklarıyla dalga geçmeden Aku'nun yanında kaldı. Sizce hangi şeyler arkadaşlıkların yürümesini sağlar?

3. Bazen, bazı deneyimler iki arkadaşın canını sıktığında, arkadaşların aralarına bir mesafe girebilir ve arkadaşlar da birbirlerini göremezler. Arkadaşlarınızdan biriyle başınıza böyle bir şey geldi mi? Aranızı düzeltmenin bir yolunu buldunuz mu?

Aku the Sun Maker

Author -- AishaNelson

Translation -- AishaNelson

Illustration -- IdowuAbayomi Oluwasegun

Language -- English

Level -- Readaloud

© African Storybook Initiative 2018

Creative Commons: Attribution 4.0

Source www.africanstorybook.org